

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

la

„Telegraful Român”:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public assignatele postale, (Posta-Utalvány — Post-Anweisung) ca împreunate cu spese mai puțin și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sînt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre assignatele postale. Și unii și alții sînt poftiți a se adresa la Editura „Telegrafului Român” în Sibiu. Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Revista politică.

Sibiu, în 24 Septembrie.

Dieta Ungariei se ocupă deocamdată cu lucruri mai de puțină importanță politică. Până unde va pute guvernul se va feri de a veni cu proiecte de natură eminentă politică din motivul de a evita discuțiuni, care să deschidă cale largă la debateri politice. Prudența aceasta din punctul de vedere al guvernului o găsim justificată. Ungariei îi trebuie oare-care reserve până va vedea cum se desvoaltă mai departe lucrurile dincolo de Laita.

În Cislaitania se fac pregătiri însemnate pentru deschiderea senatului imperial. Foia oficială „Wiener Zeitung” a publicat în 2 Octombrie denumirea contelui Trauttmansdorff-Weinsberg president, a principelui Schönburg-Hartenstein și a principelui Czartoryski vice-president ai casei de sus a senatului imperial. Denumirea aceasta are un colorit politic, care prevestește o direcțiune nouă dincolo de Laita, direcțiune, care stă în legătură cu terminarea rezistenței pasive a Cehilor din Boemia și Moravia. „D. Ztg.” și ea notiță de această denumire accentuând că dela începutul erei constituționale întâiași dată este numai un constituțional (Verfassungstreuer) în presidiu. „Politik” din Praga spune că în senatul imperial viitoriu are să fie o partidă mijlocie care se țină cum-păna între elementul nemțesc și slavice se înțelege din Cislaitania. O altă împregiurare cărei i se dă mare importanță este, că cuvântul de tron, cu care are a se deschide senatul imp. va fi un act foarte de mare pondoranță și va fi mai pre sus de asemenea enunțațiuni ale coroanei din anii din urmă. Din toate aceste se fac deducțiuni multe și varie cari însă toate indică la schimbări însemnate în politica internă a monarhiei.

Astfelu de indicațiuni au trecut deja și în presa esternă.

O epistolă oficioasă dela Viena, trimisă la „Jurnal des Débats” asigură de nou că negocierile dintre principele Bismarck și dintre Andrassy (?) nu cuprind pentru nici o parte și așa nici pentru Franca vre-o amenințare. „Jurnalul des Débats” răspunde din nou că nu era nici o lipsă de astfel de asigurări. „Panslavismul, dice foaia citată, este tăiat în două părți, care reciproc își țin ecuilibrul. Pentruce să ne plângem sau să ne neliniscim noi Francezii de această fasă. Din contră sîntem aplecați a o ține de foarte norocoasă. Nu resolve nici o cestiune, ci le ține pe toate deschise. După atâtea surprinderi dacă ne-ar pute pune ceva în mirare ar fi numai bucuria ce se manifestează în Pesta. Dacă Austria va deveni în adevăr o putere slavică, ce se va alege atunci din elementul unguresc? Dualismul lovit de moarte în principiul său și cât pentru noi într'aceasta vedem cauza neașteptatei retrageri a contelui Andrassy. El scie foarte bine ce a făcut deși compatrioții lui încă nu sînt clarificați asupra acestei împregiurări. În Pesta se bucură oamenii ceva naiv și în Viena cam înainte de vreme. Austria va da neconținut de greutate la realizarea operei ce a întreprins. Ea le va învinge după cum sincer dorim și noi, dară numai prelângă încordări neconținute și cari îi vor ocupa vitalitatea sa întregă. Punctul ei de gravitațiune, care în Viena deja nu mai este sigur, va înainta spre orient, ceea ce va trebui să se facă cu mari opintiri morale și materiale. Germania îi va sta cu bunăvoința într'ajutoriu. Fie! Dar cu toate aceste Austria încă n'a ajuns la capătul necasului ei și fanfarele ei resboinice contra Rusiei sînt cel puțin de prisos. Nu este de lipsă a provoca evenimentele: *Fata viam invenient*. Încă odată pentruce să ne înspăimântăm noi de aceste? Austria ne asigură de buna ei amicitie, noi o asigurăm de a noastră; ea are atâtea interes de noi, precât avem și noi de dînsa. Dacă a putut să ne lase în linisce vreun incident din Europa a fost de sigur întâlnirea principelui Bismarck cu contele Andrassy în Viena.

Din București se comunică dto 4 Octobrie: Raportul comitetului de delegați, esmis de către secțiuni, s'a prezentat presidiului camerei și propune numai modifițiuni neînsemnate, ce nu alterează esența proiectului guvernului despre revisuirea constituțiunei.

Dieta Ungariei.

Budapesta 22 Septembrie.

Eri s'a deschis a doua sesiune a dietei respective a casei deputaților. Presidentul Slavy deschide ședința aproape 1/4 de oară după 12 oare. Pe fotoliile ministeriale ședeau ministrii: Tisza, Szapáry Orczy, Kemény, Pauler, Péchy, Tréfort, Szende și Bedekovich.

Presid. cetesce rescriptul preainalt de deschidere, mulțămesc pentru distincțiunea, ce i s'a făcut încredințânduise conducerea debaterilor și roagă casa, a'i arăta și în viitoriu bunăvoința și sucursul, ce i-a arătat în trecut. După aceste anunță casei, că din cauza onomastice Maj. Sale, Sâmbătă se va celebra serviciul ddeesc în biserica garnisoanei; eară casa imputernicesce pe presidentul, a fi interpretul ei și a aduce omagioasele felicitări la locurile preainalte.

Terminându-se aceste presidentul dă espresiune vie durerei pentru pierderea prin moarte a deputatului Edmund Kallay și a ministrului bar. Bela Wenkheim. Casa hotăresce a se da durerei pentru pierderea acestor bărbați espresiune la protocol.

Se aduce apoi la cunoștința casei denumirea bar. Bela Orczy de ministru lângă persoana Maj. Sale în locul defunctului bar. Wenkheim.

Se cetesce după aceasta o adresă din partea deputatului Gabriel Váraday, prin care acesta renunță dela mandatul său de deputat, pentruca fără nici o pedecă să se poată lămuri afacerea cu decorațiunile. Renunțarea se primesce și se imputernicesce presidiul, a se escrie alegere nouă pentru mandatul vacant.

Deputatul nou ales Géza Rakovszky și prezentă mandatul, care se transpune comisiunei verificătoare; ear deputatul Kaczvinszky se declară verificat.

Mai multor deputați denumiți comisari ai guvernului li se dă concediul cerut.

Dan. Irány pretinde să se însinue și ceilalți deputați denumiți comisari, de oarece legea prescrie apriat cât timp poate funcționa un deputat ca comisariu.

Presidentul: N'am cunoștință despre dînsii. (Din bancele deputaților se exclamă mai multe nume). Voi cerceta după starea lucrului.

Dep. Korizimicsi se dă un concediu de șese săptămâni spre ași căuta sănătatea.

Presidentul pune pe masa casei petițiunile intrate în timpul ferriilor, dintre care amintim de a comitatului Sibiiului, Bichișului etc., pentru casarea dărei de lucș; a cetății Aradului și a mai multor comitate pentru sențirea intereselor de agricultură.

Un esemplar al discursului comemorativ ținut de vice-comitele Svasztics din comitatul Zala la desvălirea monumentului lui Deak se decide a se depune în biblioteca casei.

Consiliul edil al capitalei transpune casei raportul despre activitatea sa în 250 esemplare, care se va împărți la timpul său.

Presidentul depune pe masa casei un conspect despre proiectele ce au ramas neresolvite din sesiunea trecută.

Urmează ordinea zilei: ficsarea zilei pentru ședința cea mai de aproape și a ordinea zilei și la propunerea presidiului se statorose pe luni alegerea biroului și eventual și sorțirea

secțiunilor, pe marți alegerea comisiunilor permanente după modalitate nouă, așa încât să se pună în urnă pe câte o coală listele candidaților. Pentruca să nu se facă confuțiuni s'a decis ca comisiunile în care se aleg și Croați să se aleagă deosebit după ce se vor alege acele în care nu se aleg Croați.

La 12 oare ședința s'a terminat.

Casa magnaților s'a deschis la 12 oare sub presidiul lui George de Mailat, *judex Curiae*. Presid., după cetirea rescriptului prea înalt de deschidere, amintesc, că această casă dela sesiunea trecută încoace a perdut prin moarte doispredece membri, că prin aceasta în comisiune s'au făcut lacune care trebuiesc îndeplinite. După ce se decide a se face amintire de toți membrii defuncți la protocol și în una din ședințele viitoare a se îndeplini lacunele în comisiuni, casa imputernicesce pe presidiu a se face interpretul ei și a aduce omagioasele felicitări la locurile prea înalte cu ocaziunea onomastice Maj. Sale regelui.

Cu aceste ședința se termină.

Debaterile în camera română,*)

asupra revisuirei art. VII în cestiunea Evreilor.

În ședința din 6 Septembrie a camerei, lăsându-se la o parte discuțiunea asupra proiectului de revisuire a art. 7 din constituție, s'a debătut numai cestiia amânării acelei discuțiuni până ce va veni și guvernul cu proiectul său.

Astfel a vorbit mai întâiu d. N. Ionescu, care, — după ce a despărțit adunarea în două majorități, una tăcută și ascultătoare ministeriului, și alta cuvântătoare, care s'a pronunțat pentru neînchiderea discuțiunei, — declară că va vorbi în numele său individual, și că susține opiniunea de amânare, nu din spirit de ostilitate către guvern, ci ca o încercare de-a face un apel călduros la fratele său mai mare în democrație, capul cabinetului actual, ca să aibă grige, nu numai de situația guvernului, dar și de situația representațiunei naționale, întindându-i o cursă ca să arete că ea este în neputință de a da o soluțiune.

Asupra îndătoririi ce are guvernul de-a veni cu un proiect, d. N. Ionescu dice:

„D-lor în cestiunea prezentă, socotesc că guvernul dela început trebuia să vie cu un proiect de soluțiune, și aceasta mai cu samă când, în cestiunea aceasta a revisuirei constituțiunei, nu putem noi face abstracțiune de textul precis al constituțiunei. Ce dice Constituțiunea? Dice: Adunările cele nouă proced la revisuire în deacord cu Domnul. Ce însemnează aceasta? Însemnează că consilierii tronului în nici un moment nu pot să fie absenți dela debateri, absența înțeleg parlamentarmente, nu pot să facă absentiaism parlamentar. De ce? pentruca noi în tot momentul și mai vîrtos în discuțiunea generală de principi, trebuie să fim compt

*) A se vedea Nr. 107 și 108.

în primul loc de voința Domnului, care, după constituțiunea noastră, este pusă în joc prin votul său, sub răspunderea ministerială.

„Ori aceasta este un cuvânt deșert, ori nu este. Dacă este un cuvânt deșert, totuși trebuie să-l respectăm ca ori-ce ficțiune constituțională, dar mai cu samă dacă acest cuvânt are un sens, trebuie și merită să-l luăm în serios, ca să scim exact cari sînt sentimentele consilierilor Măriei Sale, și până la oare-care punct să avem și asentimentul Domnului, într-o cestiune care nu este de partid. Domnul nu se face cap de partid, însă nu este o cifră neînsemnătoare. El este o individualitate deasupra partidelor. Prin urmare, într-o cestiune constituțională, ca aceea a revizuirii constituției, care nu este o cestiune de partid avem trebuință de a presimți prin intermediul consilierilor săi, cari sînt și inclinațiunile sale în materie de revizuire (Aplause).“

Cel dintăiu lucru d-lor miniștri, ce sînteți datori a face, este că veniți cu francheță a ne spune opiniunile d-voastre, și ce credeți că e bine a se face în privința acestei cestiuni. Pentru ce dar nu urmați astfel și ne spuneți numai, că ați luat măsuri ca țara să fie liniscită, de ce? Cine o amenință? Este o himera, d-lor de a crede că s'ar găsi cineva ca să facă rebel țerei acestia dacă ea nuși va modifica constituțiunea în sens de a se sinucide. (Aplause),

Puneți cestiunea pe față ca să vadă țara că nu este aci o cauză de peirea naționalității. Când d voastră ați vorbit, când ați spus, nu ce cere Europa, aceasta o scim este art. 44 și nimic alt. Când ați spus ce cereți d-voastră, ce voiați d-voastră lucrul ar fi mai ușurel. De ce vă temeți? Aveți oare idei atât de îndepărtate de ideile țerei încât nu cutesați ale da pe față? Ei bine cu atât mai mult trebuie să spuneți motivele pentru cari sînteți în neunire cu țara. Fiți siguri că ori-ce întârziere nu vă va înlesni surprinderea, nu veți mai pute surprinde pe nimeni.

D. Cogălniceanu dicea eri că a studiat cestiunea Jidanilor, a Țiganilor și a Armenilor.

Dar cestiunea țigănească și armenească nu are nimic de comun cu cestiunea evreiască. Au voiați să diceți, că acolo a fost o emancipare? Apoi d-lor, Țiganii au fost sclavi pe când Jidanii sînt stăpânii noștri (Aplause).

Noi trebuie să ne emancipăm de dînsii.

Apoi, vorbind despre membrii cari compun guvernul, d. N. Ionescu citează mai multe documente din anul 1869 ale guvernului englez, din cari deduce, că d. ministru de externe Borerescu a recunoscut, că în România sînt persecuțiuni religioase contra Evreilor, și că d. Cogălniceanu este cel mai bun prietin ce au Jidanii în principate. Terminând, d-sa cere amânarea discuției până ce va veni guvernul cu proiectul său, pentru-ca adunarea să poată discuta în cunoștință de cauză, avînd înaintea sa luminile ministrilor și espunerea detaliilor.

După d. N. Ionescu a luat cuvîntul d. P. Carp, care a combătut cererea de amânare, susținînd că un proiect, eșit din inițiativa camerei, nici într'un fel nu se poate scoate din desbatere, afară numai dacă autorii săi nu vor veni să-l retragă singuri. D-sa dice între altele:“

„Cum stă situațiunea? Noul guvern se găsește față cu un proiect izvorit din inițiativa parlamentară, care intră în desbaterele d-voastre, el nu-l aprobă și are hotărîrea, precum a declarat, de a veni cu un proiect. Ei d-lor, dacă guvernul ar fi venit de îndată cu un proiect de lege după cum cere d. Ionescu, ce ar însemna aceasta? Cumcă el privește inițiativa parlamentară ca nulă, și că trece alături de dînsa. Ei bine, atunci d. Ionescu s'ar fi sculat și ar fi apărut, cu țaria unor convicțiuni, atunc

drepturile necunoscute ale acestei adunări, nu putea guvernul să vie nici cu amendamente la proiectul majorității, pentru-că un amendament nu este o modificare de sistem, un amendament nu este decît o modificare a aplicațiunilor diferitelor idei ce ivoresc dintr'un sistem oare-care. Era deci firesc să lăsăm să continue lucrarea înainte și să se aștepte dacă se respinge sau se primesce acest proiect, dacă se va respinge, atunci va veni cu un proiect, căci dacă se va primi nu mai este îndoială, că nici un proiect nu mai are loc.

Prin urmare d-lor, nu este alt nimic de făcut, decît ca d-voastră, conform cu regulamentul, să vă retrageți proiectul; și cred că nici unul din d-voastră nu se va opune când va veni guvernul cu un proiect. Chiar d. Ionescu și toți acei cari au vorbit, au cerut ca guvernul să vie cu un proiect; e o reclamațiune unanimă cu care mă asociez și eu.

Apoi d. Carp arată că nu este bine a scruta toate lucrurile numai cu scalpelul oțelit al inteligenței, ci trebuie ca și inima să conlucreze în așteptările noastre; și că lucrurile nu trebuie privite numai de aproape, ci și de departe. Astfel luând pe bărbății din generațiunea dela 1848, și privindu-i de aproape, nu vedem decît neconsecențe și schimbări la față, însă în realitate ei n'au făcut altceva decît a realiza visul lor comun, constituirea statului român. Aci d. Carp adaugă:

Privit astfel rolul lor ia un alt aspect, cu toate inconsecențele lor ei au avut un plan unic, o singură țintă și astfel inima ce trebuie să avem pentru prezent, a duce inteligența noastră la o mai justă așteptare a activității lor (aplaude). Este deci nedrept în acuzările sale d. Maiorescu, și dacă îmi pare rău de ceva, este că toți acei fruntași ai generațiunii dela 1848, nuși dau mâna, și numesc sus și tare și pe Lascăr Catargiu și pe Mavrogheni, nuși dau țic, se pue cu toții ultima peatră a edificiului care reprezintă idealul tinereții lor. (Aplause). Odată ce vor fi făcut aceasta atunci vor pute dice: ne-am terminat misiunea noastră, să lăsăm locul noii generațiuni (aplaude). Să fim cu toții mână în mână.

Terminând d. Carp declară că guvernul a făcut rău, în loc de a da o direcție alegătorilor, nu numai că a tăcut, dar a primit inspirații dela dînsii, și a lăsat ca emoțiunea poporului să meargă crescînd; apoi adresându-se d-lui Maiorescu, îi dice că discursul său din ședința precedentă a fost o faptă rea din punctul de vedere moral.

După d. Carp a vorbit d. ministru de interne Căgălniceanu. D-sa începe prin a afirma, că d. N. Ionescu nu a făcut nici odată altceva decît a critica și ridiculisa totul, înjosind întreaga istorie a generațiunii din care face parte și dînsul. Apoi intrînd în cestiune, se exprimă astfel:

„Tot mai de grabă voiu îndemna țara să asculte pe d. Carp, adversarul declarat al ministeriului actual, decît să asculte pe acei falși amici, cari au făcut greșala pe care o recunosc ei înșiși, cari au pus fatalul art. 7 în constituțiune, cari au luat și au închis, ca la o mașină de vaporsub apele de siguranță și astăzi pun mașina să isbucnească, slătuind țara să primească dela ei o propunere care înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor declară că ar fi un alt art. 7. Peste câți-va ani, va veni generațiunea viitoare și va blăstîma ceea ce voiați acum a face, precum astăzi blăstîmăm art. 7; căci dacă art. 7 nu era, soluțiunea cestiunii israelite era făcută într'un mod normal, liniscit de țară și prin țară. Emanciparea începuse a se face deja de mult prin legile țerei. Așa prin legea din 1864 li se dădea ceva, așa prin codicele civil li se mai dădea încă ceva; încât prin toate aceste măsuri acești oameni erau puși în pozițiune de a deveni Români. Fiindcă d-lor, în realitate aci de ce este vorba? Este vorba că avem 300000 de oa-

meni în țara noastră, și ce facem cu acești oameni? Aci este cestiunea.

Trei soluțiuni ni se prezintă în privința lor: ori să-i ucidem, și în Europa astăzi nu se mai ucid oamenii în turme; ori să-i gonim, ceea ce earăși nu putem face. Ce ne rămîne dar de făcut cu ei? Să-i silim ca în loc să fie inimiții țerei, să fie spre folosul ei. Eată cele trei soluțiuni ce prezintă cestiunea.

D. Cogălniceanu declară că generațiunea bătrână, din care d-sa face parte, s'a îmbrăcat cu ultima din aceste trei soluțiuni. Apoi face pe scurt istoricul emancipării Țiganilor și Armenilor, atinge cestiunea eterodocșilor din Moldova, unde sînt preste 200 mii Români catolici, și pune întrebarea dacă România s'a simțit în ceva sdruncinată pentru-că Țiganii au devenit Români. Vorbesce despre deslegarea cestiunii sătenilor clăcași, despre lovitura de stat, și în fine termină combătînd amânarea și susținînd, că după ce se va limpezi cestiunea cu proiectul majorității, atunci va veni și guvernul cu proiectul său.

Punîndu-se la vot propunerea de amânare, s'a respins cu 75 voturi contra 53, rămînînd a se continua ați discuțiunea.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Gurariului, în Septemvrie 1879.

† Ioan Manta paroch gr. or. în Gurariului. A pierde în 4 ani 3 preoți este dureros pentru o parochie. Durerea aceasta a simțit-o parochia Gurariului petrecînd la cele vecinice pe al treilea preot în restimp de 4 ani. pe P. Ioan Manta. După o activitate de 26 ani ca paroch, Părintele Ioan Manta, plîns de toți ai săi, rudeni și cunoscuți, adormi în Domnul la 9/21 Septemre a. c., și în 11/23 Septemvrie fu înmormîntat cu mare ceremonie de 7 preoți, conduși de revss. d. Ioan Hannia, director seminarial și asesor consistorial.

Cu durere a trebuit să se observe și la această înmormîntare două momente, cari tradează lipsa de disciplină în biserica noastră.

Înmormîntarea s'a făcut fără parochul, ba cu eschiderea formală a parochului competent. Ear în matricula morților din parochia Gurariului petrecut fiind cazul de moarte a preotului Ioan Manta sub rubrica „Preotul îngropătoriu“ este scris: I. Hania m./p. protop și director cu alți 7 preoți.

2 Cuvîntul funebral rostit de P. I. Hania s'a prezentat în forma unei agresiuni contra parochului actual Ioachim Muntean. Ca o tristă dovadă estragem numai unele pasaje din cuvîntarea Sântiei Sale.

„Dacă va da (a dat?) D-șeu ca „comuna aceasta binecuvîntată de D-șeu să aibă preoți cu mai bogate însușiri sufletesci“ (se înțelege: decît repausatul!) „să nu se uite din înălțime la cei cu mai puține puteri intelectuale, și să nu umble scormonind și ațîțînd „ci să lucre pentru binele cel adevărat al poporului, nu stricînd cele ce alții au făcut și au dires.“ 2) „În sfîrșit nu pot să nu

1) Alusiune la actualul paroch Ioachim Muntean, carele se bucură de o deplină calificățiune.

2) Actualul paroch, în contra căruia sînt îndreptate aceste cuvînte e cunoscut ca om zelos, ce se interesează de binele cel adevărat al bisericele sale. Prin stăruințele sale a adus lucrul acolo, de mai multe pretensiuni active ale bisericele din Gurariului până acum tare neglese, s'au mai regulat. Ba a stăruit ca și fostul protopresbiter tractual, P. Ioan Hannia să fie silit ași da rațiociniul despre manipularea averilor bisericele din Gurariului. Aceasta se înțelege de sine a trebuit să producă sânge rău în debitori și manipulanți. Ear cuvîntătoriu a sciut unde lovesce, când a dis: „să nu umble scormonind și ațîțînd... nu stricînd cele ce alții au făcut și au dires.“

„vê atrag atențiunea asupra unei împre-giurări: Din 3 preoți de ai d-voastre ați rămas acuma „fără de nici unul, — ba aveți un-nul, însă acesta nu este al d-voastre, nu l-ați făcut d-voastră, „ci alții vi l-au făcut... Luați dar „inimă și vă ingrigiți, ca la timpul „sen, când se va întregi paro-„chia să nu fiți siliți a vă bu-„cura earăși de străini. Nu străini „de altcum, dar nu de ai d-voastre. „Ci vă alegeți unul din sufletul „d-voastre, din inima d-voastre, din „comuna d-voastre, carele să țină „cu d-voastră.“ 3) „Și fiind că fiul „repausatului este pornit pe calea de „a se pregăti pentru preoție, și s'a „si suit pe mai multe cuie.... Vê „puiu la suflet și la inimă, ca să vă „ingrigiți nu numai săi dați sprigin „moral, ci săl ajutați pe fiul „repausatului de a dreptul „pentru ajungerea la scop,“ 4) „și atunci darul lui D-șeu va fi cu voi, „acum și pururea și în vecii vecilor, „amin.“ z.

Timișoara, în 3 Octomvre 1879 n. („Alumneul român național“). Acest institut filantropic este unicul for român național în Timișoara, carele are frumoasa mențiune: de a răspândi lumina ochilor ce rătăcesc în întunecimea acestui comitat. Durere însă, că de un timp încoace, nepăsarea generală — ca se nu ție letargia — ce s'a incubat între Români țenuțului acestuia față cu națiunea politică, mult puțin se descopere când în altă privință și față cu acest institut de umanitate, carele și altcum ar fi să fie unica bucurie, unica fală națională a tuturor bănășenilor.

Mulți țin deja mort, nimicit acest institut, dară credința lor e nebasată, deșartă, pentru că s'ermanul institut nu numai că nu e mort, dar nici bolnav nu e, și dacă are vre-o durere aceea numai aceea poate să fie, că patronii și creatorii lui l-au dat uitării, că alți colegi în alte orașe vecine l-au luat, s'ermanul pe dinainte, lăsându-l singur singurel la lupta crâncenă în care se sfîrșolesce cu elemente de forță maioră. Numai nițică ingrigire, ori aducere aminte de el, numai nițică însuflețire și căldură pentru dînsul, și „Alumneul“ din Timișoara se va bucura de existența permanentă, asigurată pentru totdeauna, întru alinarea și mângăierea numeroșilor orfani din tot Banatul.

Sum în plăcuta pozițiune, d-le redactor, de a înforma din izvor sigur, pe onor. d-voastre cetitori, despre starea materială a alumneului, și vă servesc cu date positive despre averea lui. Averea totală a acestui institut este în bani gata, elocați la „Albina“ și la cassa parsimonială din Timișoara, cam 17 sute de fl. v. a. 2 acțiuni de ale „Albinei“ în valoare de 200 fl. v. a. în pretensiuni restante la membrii de diferite categorii circa 5000 de fl. v. a., societate-

3) Parochul I. Muntean nu e născut în această parochie. Impregiurarea aceasta dă ansă oratorului, ca servindu-se de înalta sa autoritate, săl presente poporului ca pe un străin-venetic, impus poporului, și carele nu se interesează de binele poporului, mai mult, nu ține cu poporul, este vrăjmaș poporului. — Cine ar fi putut aștepta atîta imprudență din partea unui director seminarial și totodată asesor al consistoriului archidiecezan? A provoca pe popor la neascultare față cu preotul său, ba indirect a'l provoca la revoltă, dovedesce, între altele, o nemărginită încredere în sine.

4) Îndemnarea la filantropie este o frumoasă faptă a preotului. Dar când acest îndemn are de mactsimă „finis sanctificat media“ ce răspuns va da un profesor de Morală? Dl cuvîntătoriu, carele e și profesor de morală, provoacă pe popor direct la neascultare față cu eventualele ordinațiuni ale consistoriului (din care de altmintrea și d-sa face parte) în respectul întregirei acelei parochii.

tea „corului vocal“ din Timișoara, desființându-se încă în anul trecut a cedat averea sa, circa 550 fl. în pretențiuni și obiecte alun-neului, mai are o realitate curată de datorii în S. Mihailul român în valoare de 500—600 fl. v. a. afară de suma ce s'a perdut în institutul falat. Va să zică: „Alumneul“ posedă o avere aprocsimativă de 7—8000 fl. v. a. prin urmare deșartă și nebasată e fama răspândită, că numitul institut, carele a perdut 1800 fl. ce erau înlocăți la un institut falat, pentru aceasta perdere ar peri și densusul.

Mai am se observ, că restanțele de 5000 fl. v. a. în parțial luat nu sunt decât sumulițe mici, dela 5—30 fl. v. a. toate se pot cu înlesnire încassa și cu atât mai sigur, cu cât membrilor restanțieri le stă în libera voie să refuiescă din ele când pot, cu cât pot. Socolilele anuale, despre averea existentă, se poartă regulat; în fie-care an adunările generale le censurează în public, și despre o administrațiune incorectă, ori despre alte slăbiciuni, nu incupe nici o îndoială.

E evident dară, că dacă onor. public ar dovedi nițică căldură și interesare față cu acest institut, el încă în decursul anului curent, ar pute deveni la un capital de 10,000 fl. v. a. când apoi ar fi asigurat pentru totdeauna în existența sa, și afară de aceea sporind capitalul seu, ar produce totodată sporiu și pe terenul menițiunei sale.

În adunarea generală din anul trecut și-a adus conclud, cumcă până atunci, până când capitalul fundatiional nu va sporii la 10,000 fl. v. a., să nu se mai primească alumnisti. Acest conclud s'a motivat prin aceea că până când receala publicului în contribuiri și în refuirea restanțelor nu permitea a spera la acele venite până atunci, dacă se întreținea alumnisti, se consuma poate întregul capital, ce există în realitate.

Resultă deci din toate, că onor. public român, să și încoarde puțințel puterile; prea onorații patroni ai institutului, cari în alte locuri, tot în ani reii, tot din săracie, tot din nimica, au creat și întemeiat alte institute filantropice să și întoarcă fața bunăvoitoare și spre acest institut cel puțin până atunci, până se întemeiază definitiv. Să nu ne scusăm cu anii reii, cu săracia, cu câte calamități toate; cel sărac nu deie nimic, sau deie un cruceriu, ce l' dă Țiganul de pomeană fără să i fie pomeană, cealaltă, pricep inteligența și poporul cu ceva avere reală, nu pot fi atât de săraci ca la un an să nu poată cotribui odată o sumuliță cât de modestă ori ca don, ori din restanțele de membri. Voie, zel, și energie să fie, apoi ajung mijloace, căci aceste, eară nu bogăția produc faptele umane și filantropice. Îvit deci și eu din parte mi pe onor. public la adunarea generală și la petrecerea Alumneului, ce se va ține în 9 Oct. st. n. a. c. pr.

Varietăți.

(†) Eri avură Rășinariii o tristă sol-mnitate. Maria Cioran n. Giurculeț, socia lui Bucur Cioran, fu petrecută eri la locașul etern. Era o privelisce sfâșietoare de inimă a vedea un soț obidat, patru orfani de mamă, încungiuirând, scâlțați în lacrimi de jale, nemilostivul cosciug. Reposata a fost de 46 ani, vârstă, când traiul ar trebuî să fie în putere. Fie i țărâna ușoară și amintirea vecinică!

* („Julia“) societatea de lectură a universitarilor români din Cluj ținând în 15/27 Sept. ședința constitutivă și-a ales pentru anul scolastic 1879/80 acest comitet: președinte: d. Dr. Aurel Isac, avocat; vice-președinte: Vincențiu Nicoară, asc. de filos.; notariu a ședințelor: Andreiu Micul, notariu a esternelor: Petru Pi-

poș, asc. de filos.; bibliotecariu: Iacob Major, medicinist; cassariu: Iuliu Herbau, jurist. În sensul statutelor s'a ales apoi trei membri de încredere: Nicolau Hossu, jurist; Benjamin Pop, asc. de filos. și Emiliu Poruț, jurist. Recomandând aceste în onorata-vă atențiune.

Cluj 5 Oct. n. 1879.

rămân cu toată stima:
Petru Pipoș m./p.,
not. a est.

* (Consul român în Viena) „Monitorul“ din 4 Octobre c. n. publică denumirea neguțătorului vienez Guilelm de Lindheim de consul românesc în Viena.

* (Virtus romana rediviva) societatea de lectură a junimei studioase dela gimnasiul din Năsăud s'a constituit acum de nou. Felicitând-o îi poftim viață îndelungată și progres îmbucurătoriu!

* (Mătușa principelui Bulgariei ca redactoare). Se scrie din Warșovia că sora mumei principelui Alecsandru al Bulgariei doamna Luisa Hance, va edita acolo dela 1 Octomvrie o foaie pedagogică în limba polonă sub titlul de „Viczyry Rodzine“ (serele de Familii) și că dânsa va semna ca redactor responsabil.

(Limbile din lume) sunt 2000—3000, din cari debia sunt cunoscute 860. Dintre eceste se vorbesc în Europa 53. Cele mai multe din toate limbile au vorbit cardinalul Mezzosanti și adecă 18 limbi când a fost de 36 ani, eară 58 când era cătră sfârșitul vieții.

* (Un rēmas colossal) au primit moștenitorii după contele George Karolyi, pentru care remas au să plătească o dare de 1,110,000 fl. v. a. Numai colecțiunea de pipe de spumă a contelui a fost prețuită cu 11 mii fl. v. a.

* (O rescoală femească). Constantinopolul a fost bogat septemâna trecută în adunări sgomotoase. Una însă merită a fi luată mai cu seamă în considerare, căci ea caracterizează foarte bine starea financiară a Turciei. Joia trecută curtea palatului malié (ministerul de finance) a fost scena unei noue rescoale de femei turce. Vr'o 2000 de turcoaise se adunaseră acolo, unele pentru a și lua pensia, altele pentru a cere o parte din solda bărbaților lor care se află sub arme. Zuhdi-pașa, care deabia scăpase acum două luni din mâinile acestor megere, a creșt că e mai prudent ca de astă dată să lipsească dela minister. Funcționarii le spuseră că le pare reu că nu pot face nimic pentru ele, de oare ce toate casele sunt goale; aceste vorbe însă nu împăcară de loc pe neînblânzitele femei din contră ele se infuriară într'atât în cât intrară într'o adevărată luptă cu Kavassii, care voiau să le imprăștie. Prefectul de poliție, Hafiz-pașa veni: fu însă fluerat și femeile îi strigară: „Nu voim rochii de mătăasă, cum poartă nevestele pașilor și ale Sultanului, care banchetează cu ghiaurii; cerem numai puțină pâne pentru copiii nostri!“ Hafiz-pașa se prefăcu că n'ar înțelege alusiunea la o aventură scandaloasă petrecută de curând între două dame ale palatului. El ordonă cavasilor să imprăștie mulțimea, și în cele din urmă bieteles femei, din care unele, în acea înbulzală, fuseră reu lovite de sdravenii pumni ai cavassilor, fură nevoite să se retragă rădicând blesteme contra Sultanului.

* (Fața pământului) e împopulată cu o mie de milioane oameni și până la 500 mii oi va se dăcă vine pe fie care om o jumătate oaie. Cele mai multe oi se află în Turchia, Africa de nord, Persia, America de nord și America de sud. În Europa se calculează la peste 190 milioane de oi.

* (Antediluvianic). În județul Buzău comuna Ghisdița, plaiul Slă-

nic pe malul apei Călnău, oamenii arēndașului Radu Seșan au găsit scheletul unui mamut. Se scie că speci-menele acestui enorm animal antediluvian sunt foarte rare.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Coloniști români între Ruteni și Poloni.

(Urmare.)

Tot cam așa se întemplă pe același timp și în țeara Moldovei de mai târziu și în atințele ei. La Români, cari se aflau acolo de pe la anul 1164 și posibil încă de mai înainte, au mai venit noi coloniști români, și poporațiunea românească a Moldovei se înmulți în decursul seculului XII vădend cu ochii. În decursul seculului XIII și cu deosebire de pe timpul, când elita Cumanilor au trecut în Ungaria și când Tatarii și-au însușit stăpânirea preste Moldova de mai târziu, Români acolo par a fi ajuns în privirea numărului chiar la oare care preponderanță, așa încât locuitorii de mai înainte ai țerei aceste — Rutenii precum și oare care rămășițe a Pecenegilor și Cumanilor, cari la Ruși se numiau Polowcy, la Arabi Guși — au fost, dacă nu scoși din locurile lor, de sigur însă năpădiți cu încetul de cătră Români. La începutul seculului XIV după adevierea lui Strykowski, care la toată întemplarea se bazează pe izvoare mai vechi, astăzi dispărute, Români erau deja chiar stăpâni preste castelurile Sokolec, Skala, Smotryc și Braslaw și atingeau prin urmare teritorii, ce — aparținend până atunci principilor Wolhyniei — se estindeau departe dincolo de teritoriul*) din care se compunea, dela a. 1359 Moldova proprie dîsă.

Dar nu e destul cu atata; din unele pasage ale cronicei Hypathios se pare a resulta, că Români pe la mijlocul seculului XIII au cuprins în nord-ostul Carpaților un teren cu mult mai estins, de cum suntem aplecați a concede. Astfel d. e. deja în a. 1231, când fiul de rege unguresc Andreiu a cuprins cu rēșboiu teritoriile principelui wolhynic Daniil, se amintesc cu totul pe neașteptate între trupele ajutătoare ale aceuia anumiți cnezi de Bolochowo (Внзи Болочовци), cari sub acest nume ântâiași dată se ivesc în analele istoriei rusesci și cari ca aliați ai Ungurilor observă o politică invederat dușmănoasă Romanovicz-ilor.***) Nu mult după aceste, în a. 1235, aflăm pe acesti cnezi de Bolochowo în conțelegere cu principele de Czernigow, earăși în rēșboiu împotriva Romanovicz-ilor și în timpul între 1235—1240 îl aflăm singur în rēșboiu împotriva lui Boleslau de Masowia, când mulți din ei au fost prinși. Cu prilegiul acesta mai aflăm că, cnezii de Bolochowo, numiți și simplu Bolochowci, și-au avut și un teritoriu propriu între principatele Halicz, Wolhynia și Chiew și că după năvălirea Mongolilor, de care scăpaseră prin supunere timpurie, ei s'au simțit atât de tari, încât au fost în stare a mai susține încă odată cu principele Daniil un rēșboiu îndelungat și

*) Altă adevierire despre petrecerea de odinioară a Românilor în Wolhynia se pare a fi și în notița, ce ni o împărtășesc Sarnicki în *Descriptio veteris et novae Poloniae*, și care după ediția de Varșovia din a. 1711 sună astfel: *Ostrokol* (localitate în Wolhynia), *antiquis Bassarabei vadum vocatum, brod Fazarabski*.

**) Afară de notițele ocazionale, ce s'au făcut asupra Bolochowo-lui și asupra cnezilor de Bolochowo de cătră Chodakowski, Karamzin, Zubryckij, Szaraniewicz, Solowjew, Kostomarov, Barsow și alții, avem astăzi încă două tractate, totodată mai speciale despre acest obiect, dintre cari una este a canonicului din Leopole A. Petruszewicz, cealaltă a docentului dela universitatea din Chiew, N. P. Daszkiewicz.

incăpăținat, care se sfērși abia în a. 1257 cu biruința lui Daniil. Din pasagele respective ale cronicei Hypatios resultă totodată, că cnezii de Bolochowo numai foarte puțin se ridicau preste masa neamului lor, și că ei după toată aparența n'au fost principii în înțelesul propriu, ci primari comunali, cam astfel ca și cnezii Bulgarilor și după chipul lor cnezii Românilor. Și de oarece o colonizație a Bulgarilor în ținuturile aceste nu este probabilă, pe când Români atât mai înainte cât și mai târziu în faptă se aflau în nemijlocita apropiere a așa numitului teritoriu de Bolochowo: nu ne rămâne alta decât a admite, că cnezii de Bolochowo și neamul lor — cel puțin partea cea mai mare a lor — după toată aparența au fost Români.

Pe același timp, adecă la sfârșitul seculului XII și la începutul seculului XIII, Români probabil se vor fi ivit în mod sporadic și pe teritoriul Galiției de astăzi. Aceasta se susține înainte de toate prin împregiurarea aceea, că drumul comercial de căpetenie între Halicz și Constantinopole trecea prin Moldova și Valachia de astăzi, și că de altmintrelea nimic nu este atât de apt a provoca și favorisa colonizarea imigranților străini, ca un comerț viu neîntrerupt. La aceste mai adaugem că Români n'au fost numai păstori, ci precum însuși Rösler mărturiscesc, și zidari-măiestri destoinici și meseriași harnici, și că oameni de soiu acest din urmă după mărturisirea cronicei Hypatios au fost foarte căutați în Wolhynia și Halicz. Căci în cronica Hypatios, pag. 558 sqq., stă espres, că principele Daniil Romanovicz, întemeiând orașul Chelm, a tras meseriași la sine din toate părțile — din Germania și Polonia, și nu mai puțin din Rusia cealaltă și din împărăția Tatarilor, de unde mai cu samă fauri și căldărari, argintari și alți meseriași fugiau cu gloata la principele Wolhyniei, și despre cari e mai mult ca sigur, că n'au fost Tatarii născuți, ci se recrutau mai cu samă dintre Români pe cât de aplecați spre migrație pe atât de pricepătorii de meserie. Altcum și pustietățile foarte estinse, ce au remas după năvălirea pustiitoare a Mongolilor în Wolhynia, Podolia și Pocuția de astăzi și ce după mărturisirea aceleiași cronice s'au impopulat mai cu samă prin imigranți străini, acele pustietăți de sigur n'au împedecat, ci în oare care înțeles au mai sporit și favorizat colonizația Românilor, cari în a. 1164 locuiau deja tocmai la granițele dela Halicz și în a. 1284 deja în Maramureșul de astăzi. Sau doară se afla cumva un alt neam în apropiere de Halicz, care ar pute rivalisa cu Români în privirea aplecării lor grozave la espansiune?

Adeverit prin isvoare (adecă întru cât pot adeveri aceasta isvoarele ce le avem) Români apar în Galiția de astăzi veți bine numai în seculul XIV. Cel mai vechiu atest respectiv sunt două documente ale principelui Iurij (Andrejevicz?) de Halicz, dintre cari unul s'au scris în a. 1334 în Leopole celalalt în a. 1335 în Vladimir și în care se amintesc ca martori între alții și *palatinus Lemburgensis* Borisco Cracula și un anume Alecsandru Moldavicz. Amândoi sunt invederat numi românesci. Apoi urmează în izvoarele ce le avem din nou o lacună ce pe timp mai îndelungat se întrepruce abia în a. 1387. În anul acesta adecă se presentă voivoda moldovenesc Petru cu sfetnicii sei în persoană în Leopole pentru a depune acolo la regele Iagiello, reginei Hedvig și urmașilor lor „corporaliter“ juramântul și a se supune totodată cu poporul seu (cum gente sua) feudalității polone. Doi ani mai târziu și voivoda valachic Mircea cel bătrân trâmite pe sfetnicii sei Mai-

nus și Romanus Hericki ca să tracteze cu regele polon Jagiello despre o alianță defensivă și ofensivă împotriva Ungariei, carea a întărit-o sârbătoresc apoi pe timpul prezenței sale personale la Lublin în presara s-tei Agnes 1390 prin un document special. Cu privilegiul acesta voivoda Mircea împărtășește pe neguțătorii din Leopole precum și pe neguțătorii din toată Polonia și Litvania cu un privilegiu comercial foarte favorabil, pe care l-a întărit încă odată în a. 1409, însă cu aceea restricțiune, că argintul să nu fie iertat nici a l'importa nici a l'exporta și că impozitele ce aveau a le plăti în orașul Tirgovisce, să facă 30% din valoarea întreagă a mărfurilor. În anul 1407 s'a încheiat altcun fel de negociu comercial cu Moldova, care — basându-se fără îndoială pe us mai vechiu — da neguțătorilor din Leopole, Pocuția, Wolhynia și Podolia anumite privilegii și le concede o scădere a vămilor.

(Va urma).

Oieritul în România.

(Înceiere).

La sosirea mea tocmai se tăia o turmă de vre'o cinci sute oi. Oile erau în lăuntru îngrădărei. Șase oameni le înjunghiau cu multă măiestrie. În curând acest loc estins luse acoperit de oile ucise în tocmai ca un câmp de bătae. Fiecare oie era jupuită în grabă crepând pelea dela cap pantece și picioare. Un altul despărțea capul de trunchi, și tăia picioarele de încheetura, apoi lua oaia în spinare și o ducea într-una din chilii, unde trei oameni jupuia oia cu totul îi scoteau măruntaele, aruncând mațele peste uluci. Aci se aduna un cârd de câni, corbi și coțofane. Burta se arunca pe o movilă, rinichii pe altă movilă, o parte din plumăni pe alta, și în fine întreaga oaie pe altă movilă.

Întreaga manipulație cu înjunghiere cu tot dură pentru fie care oaie țecce minute.

Din burtă se face burduf pentru seu întorcându-se pe dos și turnându-se în ea seul topit în greutate de 12—15 ocale; apoi burduful se coase. După ce se recece burduful formează o masă compactă de seu, care ajunge astfel în comerciu. Rinichii și o parte din plumăni se vând în birturi. Celălalte părți ale oaiiei, afară de pulpe se aruncă în căzane mari și se ferb până ce cade carnea de oase. Seul ce se adună pe la marginea căzanului, se stringe și se vinde ca seu de calitate atâtău. După ce a fert în destul carnea oaselor, capetele și picioarele se pun într-o puțină mare, unde se toarnă apă rece. Apoi se amestecă bine până ese seul pe deasupra.

După ce s'a scos tot seul, carnea și oasele se vârsă. Carnea se mănâncă de paseri și de câni, seul se întrebunțează la fabricarea luminărilor, săpunurilor și a altor felii de unsoari.

În unele casuri pulpele se sară, vinându-se ca carne sărată și afumată sub numele de „păstramă“.

În 5 Martie se scoate păstrama din butoaie.

Peile de oaie parte se vând la cojocari, parte se exportează. Ajungând la Săcole, aproape de Brașov, peile se lucrează de tăbăcarii de acolo. Sasiu industriasiu apoi lucrează aceste pei, trimițându-le tot în România, unde se găesc sub numele de mărfuri de „brașovenie“. Lâna se spală tot în Brașov, apoi se pune în negoț și postovarii din Brașov și Sibiu o lucrează importând flanele și postavuri tot în România.

Să ne întorcem la Zahana.

Oaia mare costă 4 fl. Sînt în-

credințat, că numai pelea și lâna plăteau 4 franci. Pe lângă aceasta unde mai punem brânza, untul, laptele, carnea și unsoarea. În România nu se întrebunțează la nimic sângele oasele și coarnele. Am vădută la un boieriu care avea o astfel de zahană, un loc lung de 20 metre acoperit cu oase până la o înălțime de 6 metre. El dicea, că acele oase n'au nici o valoare, și s'ar bucura dacă l'ar scăpa cineva de ele. Pentru spodium s'ar puté găsi aici destule oase.

Să nu uităm încă un folos al oaiiei în România. Mațele oiei se sară și se exportează din România la Brașov și de aici la Viena.

Mai am avea să vorbim ceva de întreprindătorii acestei mari economii din România și din țările megieșe. Mai fie care țeran are două trei oi pentru casa lui. Arendașii bunurilor Statului și câțiva proprietari posed oi în mai mare multime. Adevărata economie e în mâna miilor de mocani dintre Brașov și Sibiu.

O multime de locuitori ai Transilvaniei trec în România pentru oierie. Vara numărul lor se urcă până la 25,000. Ei se impart pe la întreprindători adese adunați în societăți, cari arendează moșiile și munții și speculează cu oile, pelea, lâna și brânza. Ciobanii păstori ai turmelor se aduc mai cu seamă din Transilvania și nu se plătesc cu bani, ci cu oi sau alta produse ale acestei economii, sau cu haine și rufe. Ciobanii bătrâni, cari și-au câștigat în serviciu 200—300 oi își încep singuri economia lor. A treia clasă de oameni se întrebunțează în zahana. Am puté numera încă a patra clasă de oameni cari joacă rol în această economie întinsă. Aceștia sînt negustorii de oi, lâna și pei mijlocitorii arendării munților și altele.

Bursa de Viena

din 29 Septembrie n. 1879.

Metalele 5%	67 90
Împrumutul naț. 5% (argint)	69 15
Împrumutul de stat din 1860	126 30
Acțiuni de bancă	840 —
Acțiuni de credit	268 —
Valuta nouă imperială germană	57 55
London	115 55
Galbin	5 57 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 31 1/2

Economic.

Sibiu, 3 Octomvrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.—9—; Grâu secăreț fl. 6.80—7.60; Săcară fl. 4.50—4.—90; Orz fl. 4.40—4.80; Ovės fl. 2.50—2.90 Cucuruz fl. 4.60—5.—; Mălaiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.25—1.55; Sămēnță decănepă fl. 9.50—10; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10—10.50; Fasole fl. 6—6.50 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 6.50; Slănină fl. 30—35; Unsoare de porc fl. 24.50—25; Său brut pro 50 chilo fl. 16.50; Său de luminări fl. 22.50—23; Luminări de său 50 chilo fl. 28—28.50; Săpun fl. 20—20.50; Fân 60 chilo fl. 0.75—0.85; Căneapă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de vițel 32—40 cr. carne de porc 35—38 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; ouă 10 de 20 cr.

Medias, 2 Octomvrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 7.25—8; Grâu secăreț fl. 6.—6.80; Săcară fl. 4.50—5; Ovės fl. 2.80—3.—; Cucuruz fl. 4—4.20; Sămēnță decănepă cu fl. 6.—7; Fasole fl. 7.—8 mazere fl. —; Cartofi fl. 1.50—1.60; Fân fl. 1.—1.40; cel vechiu; cel nou fl. —; Căneapă fl. 36—40; Slănină pro 100 chilo: fl. —60—; Unsoare de porc fl. 60—; Său de luminări fl. 40—50; Spirit pro grad cr. 10 1/2; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc —40— cr. carne de vițel 40—44 cr.; carne de berbece 28— cr.—ouă 6 de 10 cr. Tergul de ași a fost rău cercetat poate din pricina ruptului de cucuruz. Timpul e escelent.

Făgăraș, 28 Septemvrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 6.60—7; grâu secăreț fl. 4.50—5.50; săcară fl. 4.50—; cucuruz fl. 4.40—4.60; ovės fl. 2.30—2.50 mălaiu fl. 8—8.50; Sămēnță decănepă fl. 8—8.50; mazere fl. 6.50; linte fl. 8—8.50; fasole fl. 5—5.50; crumpene fl. 1—1.80; pro 100 chilo: Slănină fl. 56—65; său brut fl. 34—38; său de luminări fl. 56 unsoare fl. 52—55; căneapă fl. 28—35; sămēnță de in fl. —; săpun fl. 45; fân fl. —; ouă — de — cr.; o păreche de pui — cr.; o păreche de găsce fl. —; o litru de unsoare; pro chilo carne de vită 40 cr. carne de vițel 36—40 cr.; carne de porc 36 cr.; carne de berbece 28 cr. Tergul de ași a fost bine cercetat.

(Miseria în Ungaria). Recolta în unele districte ale Ungariei a fost atât de miserabilă, încât unii economi n'au putut seceră nici barēm atâta, cât să și poată scoate sămēnța. În urma aceasta regimul s'a vădută silit, a face preparative spre alinarea miseriei amenințătoare provocând precomiții supremi, a raporta cât mai în grabă despre starea economică în comitatele lor. Terminul pentru aceste rapoarte a expirat deja în 26 Sept. n. și așa regimul acuma va fi de sigur în poziție a sci, ce sume vor pretinde împrumaturile, cari să se deie spre alinarea miseriei. Sumele aceste de sigur nu vor fi mici de vreme ce comitatul temeșan singur a cerut un atare împrumut în sumă de 500,000 fl. v. a.

(Starea economică în Bănat). În această privință ne spune jurnalul: „Neue Temesvarer Ztg“ următoarele: Privind cămurile Bănatului vedem, că 0.9 din acele se află în mâinile arendașilor; cea mai mare parte dintre acestia nu lucră locurile în regia proprie, ci le dă în partii de câte 2—10 jugere țeranilor spre lucrare și și trage pentru ele jumătate din venitul curat. Arendașul sub toate împrejurările își află socoteala, pentru că țeranul trebuie să are, să samente cu sămēnța lui proprie, să secere și îmblătească și arendașul la un seceriș slab, unde se pot aduna de-abia 3 măji metriche de grâu pe juger primesc 1 1/2 m. m. cari ași reprezentează un preț de 18 fl. v. a. Arenda de 12 fl. pe un juger de 1600 stângini cuadrați e deja binișor de mare, arendașul însă poate esista foarte bine, pentru că el și în ani răi câștigă un venit curat de 50%. Ogoritul și gunoitul sînt scumpe și astfel de cheltueli ar reduce însemnat cele 50% și pentru aceasta se lucră din respecteri până atunci, până când pământul nu mai poate servi de loc. Rēul principal zace în condițiile de esarēndare. Posesorul, carele și esarēndă pământul nu condiționează nici ogoritul nici gunoitul, pentru că aceasta ar influința asupra sumei de arēndă și afară de aceasta el își dă pământul în arēndă numai pe 2—4 ani spre a suif dacă se poate suma de arēndă după timpul acesta. Erariul merge înainte cu esemplul bun, dând în arēndă pentru pildă în ținutul Becicherecului-mare mai multe mii de jugere pământ pe timp de 2—3 ani. Apoi dacă procede regimul asifel, cum să nu procedă arendașii pentru cari arēnda pe timp așa scurt ar fi foarte scumpă, dacă ar ara și gunoif ei însuși.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitățiuni: în 31 Oct. și 1 Decemv. imob. lui Gregoriu Peter în Csik-Vacsars (trib. Cicsereda); în 15 Noemv. și 15 Dec. imob. lui Iuon Bucia și soți în Mohu (trib. Sibiu); în 29 Oct. și 29 Noemv. imob. lui Iuon Gati și soției sale în Copsița (trib. Cluj); în 9 Oct. și 8 Noemv. imob. lui Iuon Herberth în Teaca (jud. dec. cerc.); în 25 Oct. și 25 Noemv. imob. d-nei Michail Fehertvi în Aiud (jud. dec. cerc.); în 26 Oct. și 26 Noemv. imob. lui George Barth în Nadeș (jud. dec. cerc. Sighișoara); în 3 Noemv. imob. Elisabetei Am-lacher și soți în Orăștie (trib. Deva); în 29 Oct. și 29 Dec. imob. lui Adolf Weiss în Brașov (trib.); în 14 Oct. și 17 Noemv. imob. lui Stefan Török și Todor Precup în Gogon (trib. Ibașfalău); în 23 Oct. și 24 Noemv. imob. d-nei George Iacob în Făgăraș în 11 Oct. imob. lui Nicolae și David Gubernăț în Comana de sus (jud. dec. cerc. Făgăraș); în 9 Oct. imob. lui Nonic Boilla în Varolia (trib. Ibașfalău); în 15 Oct. imob. lui Ladislau Brehar în Nimțiu-Gherlei (jud. dec. cerc. Gerla); în 18 Oct. imob. lui Ilie Florea în Chinleşd (jud. dec. cerc. Baia de Criș).

Nr. 177 — 1879,

3—3

CONCURS.

Pentru două posturi de învățătoriu la scoala română greco-orientală din Avrig, prototopresbiteratul Sibiuului II, prin aceasta se escrie con-

curs cu terminul până în 12 Octomvrie a. c.

Emolumentele sînt:

1. pentru învățătoriu primar 300 fl. v. a.
2. Pentru cel secundar 200 fl. cari îi vor primi în rate trilonare decursive din casa alodială; apoi fiecare învățătoriu mai are și cuartir liber.

Doritorii de-a ocupa unu sau altul dintre aceste două posturi de învățătoriu, au să și instrueze suplicile concursuale cu documentele prescise prin lege pentru concurenții la posturile învățătoresci, și până la terminul prefapt ale înainta subscrisului oficiu ppresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul ppresbiteral al tractului Sibiuului II.

Sz. 2542 1879 — szbiró.

Publicațiune de esarēndare.

În 12 Octomvrie a. c. înainte de ameași la 9 oare, se va da prin licitațiune publică, ținendă în cancelaria comunei Gurariu, în arēndă pe trei ani din 1 Ianuarie 1880 până în 31 Decemvrie 1882, cărcimăritul, morăritul și pășunitul comunei Gurariu pe munții Găujoara mare, Nicolești, Cindrelu, și Foltea, ceea ce se aduce la publica cunoscință cu acel aditament, că doritorii de-a lua în arēndă aceste regalii, pot lua vedere în condițiunile stabilite la oficiul pretorial și în ziua licitațiunii în cancelaria comunală.

Fiecare licitant este datoriu a depune la mâna comisiunei un vadiu de 10%.

Oferte în scris date și instruate în sensul legei încă se vor primi înainte de licitațiune.

Săliste în 30 Septemvrie 1879.

[48] 3—3

Pretura cercuală.

Anunțiu.

În librăria subscrisului se vënd cu prețuri moderate tot felul de cărți scolare pentru scoalele populare române, nemțesci și maghiare, asemenea și gramatica maghiară pentru Români de profesorul din Caransebeș Nemoian cu 1 fl. 80 cr. legată.

Lugoș.

[49] 2—3

Adolf Aussig.

Neguțătoriu română

în

Lugoș.

Am onoare a aduce la cunoscință onoratului public român din loc și giur, că am deschis în piața principală în casa d-lui G. Andreeviciu un magazin bine sortat cu mărfuri micste de **Bacanie** (Specerei) materiale, colori, bumbacuri, galanteria și nurenberga.

Atât calitatea mărfurilor trase din isoarele principale interne și externe, cât și prețurile moderate, servițiul prompt și onest, mă îndreptățesc a spera, că voi fi susținut și cercetat de Români cu toată căldura, cu atâta mai mult, cu cât astăzi acest oraș, parte mare românesc, nu mai posedă afară de mine nici o firmă românească.

Respectuos

Stefan B. Poppoviciu.

[50] 2—3

Pentru timpul de toamnă și de iarnă se află provisiune de un sortiment de cele mai noue

pelării de doamne și de copii de sortă fină și efină.

Sibiu 30 Septemvrie 1879.

I. Wegmuth,

2—2 [46]

Strada Cisnădiei Nr. 25 etagiul I.